

Fokozottan védett gyógynövények
 Segédlet a „Vadon termő gyógynövények gyűjtése” és a „Gyógynövényismeret és -alkalmazás” tárgyhoz. © Lakatos Márk 2017

	Fokozottan védett faj tudományos neve	Magyar elnevezés	Természet- védelmi érték (Ft)
1.	<i>Achillea horanszkyi</i>	Horánszky-cickafark	100 000
2.	<i>Achillea tuzsonii</i>	Tuzson-cickafark	100 000
3.	<i>Angelica palustris</i>	réti angyalgökér	100 000
4.	<i>Armoracia macrocarpa</i>	debreceni torna	100 000
5.	<i>Colchicum arenarium</i>	homoki kikerics	100 000
6.	<i>Colchicum hungaricum</i>	magyar kikerics	100 000
7.	<i>Crambe tataria</i>	tátorján (buglyos tátorján)	100 000
8.	<i>Crataegus nigra</i>	fekete galagonya	100 000
9.	<i>Cypripedium calceolus</i>	rigópohár (erdei papucskosbor, Boldogasszony papucs)	250 000
10.	<i>Digitalis ferruginea</i>	rozsdás gyűszűvirág	100 000
11.	<i>Digitalis lanata</i>	gyapjas gyűszűvirág	100 000
12.	<i>Dracocephalum austriacum</i>	osztrák sárkányfű	250 000
13.	<i>Dracocephalum ruyschiana</i>	északi sárkányfű	250 000
14.	<i>Ephedra distachya</i>	csikófark (közönséges csikófark)	100 000
15.	<i>Erysimum witmannii</i> subsp. <i>pallidiflorum</i>	halványsárga repcsény	100 000
16.	<i>Hesperis matronalis</i> subsp. <i>vrabelyiana</i>	Vrabély-estike	100 000
17.	<i>Hypericum barbatum</i>	szakállas orbáncfű	100 000
18.	<i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i>	magyar nőszirm	100 000
19.	<i>Knautia arvensis</i> subsp. <i>kitaibellii</i>	Kitaibel-varfű	250 000
20.	<i>Onosma tornense</i>	tornai vértő	250 000
21.	<i>Paeonia officinalis</i> subsp. <i>banatica</i>	bánáti bazsarózsa	250 000
22.	<i>Plantago maxima</i>	óriás útifű	250 000
23.	<i>Primula auricula</i>	cifra kankalin (medvefű kankalin)	250 000
24.	<i>Primula farinosa</i>	lisztes kankalin	250 000
25.	<i>Pulsatilla flavescens</i> (syn.: <i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>hungarica</i>)	magyar kökörccsin	100 000
26.	<i>Pulsatilla patens</i>	tátogó kökörccsin	250 000
27.	<i>Salvia nutans</i>	kónya zsálya	250 000
28.	<i>Vincetoxicum pannonicum</i>	magyar méreggyilok	100 000

Védett gyógynövények

	Védett faj tudományos neve	Magyar elnevezés	Természet- védelmi érték (Ft)
1.	<i>Achillea crithmifolia</i>	hegyközi cickafark	5 000
2.	<i>Achillea ochroleuca</i>	homoki cickafark	10 000
3.	<i>Achillea ptarmica</i>	kenyérbélcickafark	5 000
4.	<i>Aconitum anthora</i>	méregölő sisakvirág	5 000
5.	<i>Aconitum moldavicum</i>	kárpáti sisakvirág	50 000
6.	<i>Aconitum variegatum</i>	karcsú sisakvirág	50 000
7.	<i>Aconitum vulparia</i>	farkasölő sisakvirág	5 000
8.	<i>Acorus calamus</i>	kálmos (orvosi kálmos)	5 000
9.	<i>Adonis vernalis</i>	tavaszi hérics	5 000
10.	<i>Agrostemma githago</i>	konkoly (vetési konkoly)	5 000
11.	<i>Alchemilla acutiloba</i>	hegyeskaréjú palástfű	5 000
12.	<i>Alchemilla crinita</i>	csipkéslevelű palástfű	5 000
13.	<i>Alchemilla filicaulis</i>	vékonzárú palástfű	5 000
14.	<i>Alchemilla glabra</i>	havasi palástfű	5 000
15.	<i>Alchemilla glaucescens</i>	hegyi palástfű	10 000
16.	<i>Alchemilla hungarica</i>	magyar palástfű	5 000
17.	<i>Alchemilla micans</i>	kecses palástfű	5 000
18.	<i>Alchemilla monticola</i>	közönséges palástfű	5 000
19.	<i>Alchemilla subcrenata</i>	hullámoslevelű palástfű	5 000
20.	<i>Alchemilla xanthochlora</i>	réti palástfű	5 000
21.	<i>Alkanna tinctoria</i>	báránypirosító (homoki báránypirosító)	5 000
22.	<i>Allium moschatum</i>	pézsmahagyma	5 000
23.	<i>Amygdalus nana</i> (syn.: <i>Prunus tenella</i>)	törpemandula	10 000
24.	<i>Anacamptis coriophora</i> (syn.: <i>Orchis coriophora</i>)	poloskaszagú kosbor (poloskaszagú sisakoskosbor)	50 000
25.	<i>Anacamptis morio</i> (syn.: <i>Orchis morio</i>)	agár kosbor (agár sisakoskosbor)	10 000
26.	<i>Anacamptis palustris</i> subsp. <i>elegans</i> (syn.: <i>Orchis laxiflora</i> subsp. <i>elegans</i> , <i>Orchis elegans</i>)	pompás kosbor (pompás sisakoskosbor)	10 000
27.	<i>Anacamptis palustris</i> subsp. <i>palustris</i> (syn.: <i>Orchis laxiflora</i> subsp. <i>palustris</i> , <i>Orchis palustris</i>)	mocsári kosbor (mocsári sisakoskosbor)	10 000
28.	<i>Anacamptis pyramidalis</i>	vitészvirág (tornyos sisakoskosbor, tornyos vitészvirág)	10 000
29.	<i>Anemone sylvestris</i>	erdei szellőrózsa	5 000
30.	<i>Anemone trifolia</i>	hármastevelű szellőrózsa	50 000
31.	<i>Apium repens</i>	kúszó zeller	50 000

32.	<i>Aquilegia vulgaris</i>	közönséges harangláb	10 000
33.	<i>Arnica montana</i>	árnika (hegyi árnika)	10 000
34.	<i>Asperula taurina</i>	olasz müge	5 000
35.	<i>Asplenium ceterach</i>	nyugati pikkelypáfrány	10 000
36.	<i>Asplenium scolopendrium</i> (syn.: <i>Phyllitis scolopendrium</i>)	gímpáfrány (gímnyelvű fodorka)	5 000
37.	<i>Betula pubescens</i>	molyhos nyír (szőrös nyír)	50 000
38.	<i>Cardamine amara</i>	keserű kakukktorma	5 000
39.	<i>Carex brevicollis</i>	mérges sás	5 000
40.	<i>Carex repens</i>	kúszó sás	10 000
41.	<i>Carlina acaulis</i>	szártalan bábakalács	5 000
42.	<i>Centaurea scabiosa</i> subsp. <i>sadleriana</i> (syn.: <i>Centaurea sadleriana</i>)	budai imola	5 000
43.	<i>Chamaenerion dodonaei</i>	vízparti deréce	5 000
44.	<i>Chimaphila umbellata</i>	csinos emyőskörtike	10 000
45.	<i>Cicuta virosa</i>	gyilkos csomorika	5 000
46.	<i>Crocus albiflorus</i>	fehér sáfrány	50 000
47.	<i>Crocus heuffelianus</i>	kárpáti sáfrány	10 000
48.	<i>Crocus reticulatus</i>	tarka sáfrány	10 000
49.	<i>Crocus tommasinianus</i>	illír sáfrány	50 000
50.	<i>Crocus vittatus</i>	halvány sáfrány	50 000
51.	<i>Cyclamen purpurascens</i>	erdei ciklámen	10 000
52.	<i>Daphne cneorum</i>	henye boroszlán	50 000
53.	<i>Daphne laureola</i>	babérboroszlán	50 000
54.	<i>Daphne mezereum</i>	farkasboroszlán	10 000
55.	<i>Dictamnus albus</i>	kőrislevelű nagyzezerjófű	5 000
56.	<i>Diphasium complanatum</i> (syn.: <i>Diphasiastrum complanatum</i> , <i>Lycopodium complanatum</i>)	közönséges laposkorpafű	10 000
57.	<i>Diphasium issleri</i> (syn.: <i>Diphasiastrum issleri</i> , <i>Lycopodium issleri</i>)	Issler-laposkorpafű	10 000
58.	<i>Drosera rotundifolia</i>	kereklevelű harmatfű	10 000
59.	<i>Echium maculatum</i> (syn.: <i>Echium russicum</i>)	piros kígyószisz	50 000
60.	<i>Equisetum hyemale</i>	téli zsurló	5 000
61.	<i>Equisetum sylvaticum</i>	erdei zsurló	10 000
62.	<i>Equisetum variegatum</i>	tarka zsurló	5 000
63.	<i>Erysimum crepidifolium</i>	sziklai repcsény	5 000
64.	<i>Erysimum odoratum</i>	magyar repcsény	5 000
65.	<i>Gentiana asclepiadea</i>	fecsketárnics	10 000
66.	<i>Gentiana cruciata</i>	Szent László-tárnics	10 000
67.	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	kornistárnics	10 000
68.	<i>Gentianella amarella</i>	csinos tárnicska	50 000

69.	<i>Gentianella austriaca</i>	osztrák tárnicska (hegyi tárnicska)	10 000
70.	<i>Gentianopsis ciliata</i>	kései prémestárnics	10 000
71.	<i>Geranium sylvaticum</i>	erdei gólyaorr	10 000
72.	<i>Geum rivale</i>	patakparti (bókoló) gyömbérgyökér	10 000
73.	<i>Globularia cordifolia</i>	szívlevelű gubóvirág	10 000
74.	<i>Helichrysum arenarium</i>	homoki szalmagyopár	5 000
75.	<i>Helleborus dumetorum</i>	kisvirágú hunyor	5 000
76.	<i>Helleborus odorus</i>	illatos hunyor	10 000
77.	<i>Helleborus purpurascens</i>	pirosló hunyor	10 000
78.	<i>Hepatica nobilis</i>	nemes májvirág	5 000
79.	<i>Hesperis matronalis</i> (excl.: <i>Hesperis matronalis</i> subsp. <i>vrabelyiana</i>)	hölgyestike (kivéve a Vrabély-estikét)	10 000
80.	<i>Hippophaë rhamnoides</i>	homoktövis (európai homoktövis)	10 000
81.	<i>Huperzia selago</i>	györgyfű (részegkorpafű)	10 000
82.	<i>Hypericum elegans</i>	karcsú orbáncfű	10 000
83.	<i>Hypericum maculatum</i>	pettyes orbáncfű	5 000
84.	<i>Inula germanica</i>	hengeresfészű peremisz	5 000
85.	<i>Inula helenium</i>	örménygyökér	5 000
86.	<i>Iris arenaria</i> (syn.: <i>Iris humilis</i> subsp. <i>arenaria</i>)	homoki nőszirm	10 000
87.	<i>Iris graminea</i>	pázsitos nőszirm	10 000
88.	<i>Iris pumila</i>	apró nőszirm	5 000
89.	<i>Iris sibirica</i>	szibériai nőszirm	10 000
90.	<i>Iris spuria</i>	fátyolos nőszirm (korcs nőszirm)	10 000
91.	<i>Iris variegata</i>	tarka nőszirm	5 000
92.	<i>Isatis tinctoria</i>	festő csülleng	5 000
93.	<i>Jovibarba globifera</i> (incl. <i>Jovibarba globifera</i> subsp. <i>hirta</i> , <i>Jovibarba globifera</i> subsp. <i>globifera</i>)	sárga-kövirozsa	5 000
94.	<i>Lamium orvala</i>	pofók árvacsalán	50 000
95.	<i>Leucojum aestivum</i>	nyári tőzike	10 000
96.	<i>Leucojum vernum</i>	tavaszi tőzike	5 000
97.	<i>Lonicera caprifolium</i>	jerikói lonc	5 000
98.	<i>Lonicera nigra</i>	fekete lonc	10 000
99.	<i>Lunaria annua</i>	kerti holdviola	5 000
100.	<i>Lycopodium annotinum</i>	kígyózó korpafű	10 000
101.	<i>Lycopodium clavatum</i>	kapcsos korpafű	10 000
102.	<i>Menyanthes trifoliata</i>	hármalevelű vidrafű	10 000
103.	<i>Narcissus radiiflorus</i> (syn.: <i>Narcissus poeticus</i> subsp. <i>radiiflorus</i>)	csillagos nárcisz	10 000
104.	<i>Nasturtium officinale</i>	vízitorma	5 000
105.	<i>Nymphaea alba</i>	fehér tündérrózsa	5 000

106.	<i>Onosma arenaria</i>	homoki vértő	5 000
107.	<i>Onosma visianii</i>	borzas vértő	5 000
108.	<i>Orchis militaris</i>	vitézkosbor	10 000
109.	<i>Orchis purpurea</i>	bíboros kosbor	10 000
110.	<i>Orthilia secunda</i>	bókoló gyöngyvirágos körtike	5 000
111.	<i>Parnassia palustris</i>	fehérmájvirág (mocsári tőzegboglár)	10 000
112.	<i>Pedicularis palustris</i>	posvány kakastaréj	50 000
113.	<i>Persicaria bistorta</i>	kígyógyökerű keserűfű	5 000
114.	<i>Petasites albus</i>	fehér acsalapu	5 000
115.	<i>Peucedanum arenarium</i>	homoki kocsord	10 000
116.	<i>Peucedanum officinale</i>	sziki kocsord	5 000
117.	<i>Peucedanum verticillare</i>	magasszárú kocsord	10 000
118.	<i>Phlomis tuberosa</i>	macskahere (gumós macskahere)	5 000
119.	<i>Platanthera bifolia</i>	kétlevelű sarkvirág	5 000
120.	<i>Polygala amarella</i>	kisvirágú pacsirtafű	10 000
121.	<i>Polygala major</i>	nagy pacsirtafű	5 000
122.	<i>Polygonatum verticillatum</i>	pávafarkú salamonpecsét	10 000
123.	<i>Primula elatior</i>	sudár kankalin (sugárkankalin)	10 000
124.	<i>Primula vulgaris</i>	szártalan kankalin	5 000
125.	<i>Prunella grandiflora</i>	nagyvirágú gyíkfű	5 000
126.	<i>Pulmonaria angustifolia</i>	keskenylevelű tüdőfű	50 000
127.	<i>Pulsatilla grandis</i>	leánykörtörcsin	10 000
128.	<i>Pulsatilla nigricans</i> (syn.: <i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>nigricans</i>)	fekete körtörcsin	10 000
129.	<i>Pulsatilla zimmermannii</i>	hegyi körtörcsin	50 000
130.	<i>Pyrola chlorantha</i>	zöldes körtike	50 000
131.	<i>Pyrola media</i>	közepes körtike	50 000
132.	<i>Pyrola minor</i>	kis körtike	5 000
133.	<i>Pyrola rotundifolia</i>	kereklevelű körtike	5 000
134.	<i>Rhamnus saxatilis</i>	sziklai benge	10 000
135.	<i>Ribes alpinum</i>	havasi ribiszke	10 000
136.	<i>Ribes nigrum</i>	fekete ribiszke	10 000
137.	<i>Ribes petraeum</i>	bérci ribiszke	10 000
138.	<i>Rosa pendulina</i>	havasalji rózsza	10 000
139.	<i>Rosa villosa</i> (incl.: <i>Rosa sancti-andreae</i>)	gyapjas rózsza (beleértve a szentendrei rózsát)	10 000
140.	<i>Rubus saxatilis</i>	kövi szeder	10 000
141.	<i>Rumex pseudonatronatus</i>	sziki lórom	10 000
142.	<i>Ruscus aculeatus</i>	szúrós csodabogyó	10 000

143.	<i>Ruscus hypoglossum</i>	lónyelvű csodabogyó	50 000
144.	<i>Scopolia carniolica</i>	krajnai farkasbogyó	5 000
145.	<i>Scutellaria columnae</i>	bozontos csukóka	5 000
146.	<i>Sedum acre</i> subsp. <i>neglectum</i>	adriai varjúháj	5 000
147.	<i>Sedum caespitosum</i>	szikai varjúháj	5 000
148.	<i>Sedum hispanicum</i>	deres varjúháj	5 000
149.	<i>Sedum urvillei</i> subsp. <i>hillebrandtii</i> (syn.: <i>Sedum hillebrandtii</i>)	homoki varjúháj	5 000
150.	<i>Sempervivum matricum</i> (<i>Sempervivum marmoreum</i> auct. hung.)	mátrai kövirózsa (rózsás kövirózsa)	10 000
151.	<i>Sempervivum tectorum</i>	házi kövirózsa (fali kövirózsa)	5 000
152.	<i>Sium sisarum</i>	keleti békakorsó	50 000
153.	<i>Sorbus domestica</i>	házi berkenye (kerti berkenye)	10 000
154.	<i>Stachys alpina</i>	havasi tisztesfű	10 000
155.	<i>Tamus communis</i>	pirítógyökér (felfutó pirítógyökér)	5 000
156.	<i>Telekia speciosa</i>	Teleki-virág (pompás Teleki-virág)	10 000
157.	<i>Teucrium scorodonia</i>	fenyérgamandor	5 000
158.	<i>Thalictrum aquilegifolium</i>	erdei borkóró	5 000
159.	<i>Thalictrum foetidum</i>	sziklai borkóró	10 000
160.	<i>Thalictrum pseudominus</i> (syn.: <i>Thalictrum minus</i> subsp. <i>pseudominus</i>)	kékes borkóró	5 000
161.	<i>Trapa natans</i>	sulyom (csemege-sulyom)	5 000
162.	<i>Trollius europaeus</i>	zergeboglár (közönséges zergeboglár)	50 000
163.	<i>Urtica kioviensis</i>	kúszó csalán (lápi csalán)	5 000
164.	<i>Vaccinium oxycoccos</i>	tőzegáfonya	10 000
165.	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	vörös áfonya	10 000
166.	<i>Valeriana officinalis</i> subsp. <i>sambucifolia</i>	bodzalevelű macskagyökér	10 000
167.	<i>Valeriana simplicifolia</i>	éplevelű macskagyökér	10 000
168.	<i>Valeriana tripteris</i>	hármalevelű macskagyökér	5 000
169.	<i>Veratrum album</i>	fehér zászpa	5 000
170.	<i>Vinca herbacea</i>	pusztai meténg	5 000
171.	<i>Viola collina</i>	dombi ibolya	5 000
172.	<i>Vitis sylvestris</i>	ligeti szőlő	50 000

Forrás: 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 1. számú melléklete

Dános B. (2006): Farmakobotanika. Semmelweis Kiadó. Budapest

Rácz G. – Rácz. K. E. – Szabó L. Gy. (2012): Gyógynövények ismerete. Galenus Kiadó. Budapest

Szabó L. Gy. (é.n.): Gyógynövények és élelmisznövények A-tól Z-ig. Melius Alapítvány. (<http://www.melius.hu/gyogy/gyogynov-a-zuj.pdf> letöltés ideje: 2014.10.14.)